

Yerleşik Yabancıların Türkiye'ye İlişkin Sosyo Kültürel Algılarının Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. Şevket YİRİK

Akdeniz Üniversitesi,

Turizm Fakültesi

sevkeyirik@gmail.com

Öğr. Gör. Abdullah USLU

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,

Fethiye A.S.M.K. Meslek Yüksekokulu

abdullahuslu2008@hotmail.com

Doç. Dr. Ferit KÜÇÜK

Harran Üniversitesi,

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

feritk@harran.edu.tr

Özet: *Yabancıların yerleşimi konusunda, özellikle kıyı bölgelerimize yerleşimlerden dolayı, Türkiye'nin adının son yıllarda daha fazla ön plana çıktığı söylenebilir. Turizmin en önemli faktörleri arasında zaman ve para kavramları yer almaktadır. Özellikle AB ülkelerinin yaşlanın nüfusunun artması, insanların yaşam sürelerinin uzaması, Orta Asya ülkeleri için Akdeniz kıyılarının yaşam alanı ve istihdam alanı olarak görülmesi bu bölgeye olan talebi biraz daha arttırmıştır. Özellikle yaşlıların geri kalan ömürlerini iklim ve coğrafi konum olarak çekici bulmaları ve mevcut yaşadıkları bölgelerin ekonomik şartları göz önüne alarak bu bölgeleri tercih ettikleri görülmektedir. AB sürecinde olumlu adımların atılması ve Türkiye'nin son yıllardaki ekonomik başarıları ve büyümeleri bölgeye olan ilgiyi arttırmıştır. Bölgeye yerleşen yabancıların bölge hakkında düşünceleri ülke hakkında düşünceleri ve sosyo kültürel açıdan yaşadıkları sıkıntıları ve önerileri bu çalışmada ele alınmıştır ve Türkiye hakkında bakış açıları bu çalışma ile değerlendirilmiştir.*

Anahtar Kelimeler: *Yerleşik Yabancı, İkinci Konut Turizmi, Antalya, Türkiye*

Analysis of Foreign Residents' Socio-Cultural Perceptions of Turkey According to Their Demographic Characteristics

Abstract: Turkey became a point of interest for foreign people who have been settling down in the coastal regions, especially in the last few years. Time and money are two of the most important factors in tourism. Increasing longevity in EU countries, increasing numbers of elderly population, Mediterranean coastal regions and the employment opportunities for people from Middle Asian countries have been factors functioning in favor of this region. Especially elderly people tend to prefer this region due to its attractiveness in terms of climate and geographical position as well as economic conditions. The interest in this region has increased due to positive steps taken in the process of EU and Turkey's economic achievements and growth in the last few years. The present study analyzes foreign residents' opinions related to the region specifically and Turkey in general as well as the problems they face in socio-cultural terms; it also includes some suggestions to resolve these problems.

Key Words: Foreign resident, Secondary residence tourism, Antalya, Turkey

Giriş

Küreselleşen Dünyadaki sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi ve demografik alanda yaşanan hızlı gelişmeler ülkeler arasındaki göç hareketlerini önemli derecede etkilemektedir (USAK, 2008). Son yirmi yılda artan göç hareketliliği aslında sermaye ve teknolojinin artması ile bu hareketliliği zorunlu hale getirmiştir (Kümbetoglu, 2003). Bununla birlikte insan ömrünün uzaması ile uluslararası alanda emekliler göçü de artık geçmişteki az gelişmiş ülkelere gelişmiş ülkelere olan göç algısını da kırmıştır (Kaiser, 2007). Bu durumu bir örnekle açıklamak gerekirse, 70'li yıllara kadar Yunanistan dışarı göç veren bir ülke iken şimdilerde Yunanistan'da nüfus yoğunluğu artmış olup bu durum dışarıdan aldığı göçler sayesinde (Tsimbos, 2006). Uluslararası göç dört farklı neden ile olduğu görülmektedir. Bu nedenler; ülkelerarası farklı demografik özellikler, kapitalizmin oluşturduğu krizler, bölgelerarası gelir farklılıkları ve küresel yapılanmaya zorlanan ekonomiler şeklindedir (Kümbetoglu, 2003). Kapılarımızı sosyo ekonomik bir olgu olduğu düşünülürse ülkelerarası göçü de etkileyen bir akım olduğu söylenebilir (Wallerstein, 2006). Uluslararası göçlerde anlaşmalar, savaş ve benzeri durumlar ile Asya ülkelerinden gelen yabancılar için yabancılar hukuku devreye girmektedir (Somersan, 2004). Türkiye'nin AB ye üyelik konusunda almış olduğu mesafe ile AB yurttaşları için Türkiye giderek daha cazip bir ülke haline gelmiştir (Kaiser ve

diğ., 2005; Kaiser 2007). Bölgelere göçler bireysel tercihler ile en önemlisi iklim, yaşam kalitesi, sakin hayat sürme şeklindedir (Casado-Diaz, 1999). Türkiye'de tercih edilen göç bölgeleri arasında yoğun olarak Güney Ege ve Batı Akdeniz kıyılarıdır (o'Reilly, 1995; Südaş, 2006: 776; Kaiser, 2003: 271). Yabancıların konut edinmesi ile birlikte o bölgenin kentleşme düzeyi artmaktadır. (Çevirgen ve diğ., 2007: 310-311, Oğuzhan ve diğ., 2002: 69, TÜBİTAK, 2008: 112). Ayrıca yabancıların konut edindiği alanlarda, alt-yapı yatırımları hızlı ve düzenli bir şekilde geliştiği görülmektedir (Pettersson, 1999:11; Huete ve diğ., 2008: 155).

1. Literatür İncelemesi

1.1. Destinasyonda Yerleşen Yabancılar ve Çok kültürlülük

Türkiye'ye yerleşen yabancılarla yönelik hukuki mücadele ve yasal mevzuatların önlerine koyduğu engeller son yıllarda bir hayli azalmıştır. Artık anne ve babanın herhangi birisi yabancı olması durumunda artık çocuklara Türk kimliği verilmektedir. Yeni yasa ile vatandaşlık verilmesi için evli kalma süresi asgari üç yıla inmiştir ve böylece sahte evliliklerin önüne geçilmesi sağlanmıştır (Kaiser ve diğ., 2005). Tuna ve Özbek (2012)'in yaptıkları çalışmalarına göre Türkiye'ye yerleşen yabancıların büyük çoğunluğu topluma entegre olma eğilimindedirler ve genel olarak Türkiye'de yaşamaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir

Türkiye'yi yabancılar yerleşim alanı olarak tercih ederlerken AB ülkelerinde Türk nüfusunun artması, AB'nin bazı bölgelerinde artan işsizlik ve yabancı düşmanlığı, Türkiye'nin Akdeniz iklimine sahip olması ve halkın misafirperver olması ve günlük yaşam giderlerinin ekonomik seviyede olması nedenlerine dikkate almışlardır (Kaiser, 2007). Tuna ve Özbek (2012)'in çalışmalarına göre araştırmaya katılan yabancıların %70'inin yabancı kişilerin Türklere ile evliliklerinin desteklemektedirler ve katılımcılar yerleştikleri bölgelerde kültür ve gelenekleri öğrenme eğilimi içerisine girdiklerini belirtmişlerdir.

Türkiye'de yaşayan yabancılar bu ülkede herhangi bir güvenlik problemi yaşanmayacaklarına inanmışlardır ve Türkiye'nin güvenli bir yer olduğunu belirtmektedirler (Tuna ve diğ., 2012).

Bölgedeki çevresel ve doğal güzelliklerin korunmasında hassas olunması gerektiğini belirtip yabancıların bölgeyi tercihlerinde iklim ve turizm faktörünün önemli etkenlerden bir tanesi olduğu görülmektedir. Türkiye'de sağlık hizmetlerinin batı ülkelerine oranla daha düşük olması ve sağlık hizmetlerinin kalitesi yabancıların bu bölgeye olan ilgilerini çekmektedir. Yabancıları bu

bölgeye yerleşme konusunda cezbeden Türk milletinin hala geleneksel Anadolu kültürünü yaşaması ve doğal yaşamın yabancıları kendine çeken bir olgu olduğu görülmektedir (Tuna ve diğ., 2012).

Türkiye'yi yerleşim için tercih eden yabancılar için aradaki kültürel, etnik, inanç farklılıklarının ve yaşam biçimlerinin farklı olması bölgeyi tercih etmede kendileri için sorun olmadığı ve kültürel farklılıkları kaynaşma için fırsat olarak görmektedirler.

Yerleşik yabancılarla o bölgede yaşayan halk arasındaki sosyal iletişimin doğal sonucu olarak birbirlerinden etkilenmektedirler. Yapılan birçok araştırmada, bir destinasyondan konut satın alarak yerleşen yabancılarla o destinasyonda yaşayan yerel halkın etkileşimi sonucunda insanların yaşantısında, evlilik anlayışında, aile içi ilişkilerinde, jest ve mimiklerinde, alkol ve sigara kullanma oranlarında değişiklikler meydana geldiği belirlenmiştir (Öztürk ve diğ., 2007: 23; Chai, 2008: 26).

1.2. Yabancıların Türkiye'deki Sıkıntıları

Yabancılar Türkiye'de yasaların ve kuralların ihlal edildiği ve etkili bir önlemin de uygulamadığı kuşkusunu yaşamaktadırlar. Özellikle konut edinmede yaşadıkları bürokratik engellerden son derece rahatsız olmakta ve diğer tüm kamu kuruluşlarında resmi işlemlerin uzun sürmesinden şikâyet etmektedirler, kamu bürokrasisinin sadece kendileri için değil yerel halk içinde ağır işlediği konusunda rahatsızlıklarını dile getirmektedirler (Tuna ve diğ., 2012). Türkiye'ye yerleşen yabancıların yerel halkın düzenlediği sosyal faaliyetlere katılım konusunda isteksiz davrandıkları ve daha sakın bir yaşam tarzını benimsedikleri için bu bölgeyi tercih ettikleri görülmektedir. Türk vatandaşı olmadıkları için birçok sıkıntılı muameleye maruz kalan yabancılar hukuk ve sosyal sistemin herkes için eşit olmadığı ve bunların standardının geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Ülkemizdeki yerleşik yabancılar toplum içinde farklı din ve millete sahip oldukları için kendilerini ayrı bir grup olarak hissetmektedirler (Toksöz, 2006). Hâlbuki ulus devleti olma ve ulus ötesi devlet olma düşüncesi ile uluslararası ortak kültür oluşumu hep düşünülmüştür (De Wenden, 1998). Bu durumda ulus ötesi yaşamda dil ve din ortak yaşamın değerleri arasındadır (Heater, 2007). Ancak sade din ve dil değil bireylerin duygusal aidiyet planları da önem arz etmektedir (Abadan-Unat, 2006). İnsanların genelde göç ettikleri ülkelerin kimliklerinden ziyade inançları onları birbirine bağlayan referans olmaktadır (Toksöz, 2006). Buna rağmen insanlar kendi aidiyet duygusu ile hissettiği kimliği ile kendini tanımlaması gerekir (Taylor, 2005). AB bir ulus devlet projesidir (Günalp, 2007). AB yurttaşlığı ile ortak kimlik oluşturulması amaçlanmıştır (Kaya ve diğ., 2005). AB vatandaşlarına verilen haklar ile tek çatı milleti olma ve ortak

değerler etrafında toplanma ve ortak millet şuuru ile hareket planları oluşturulmuştur ve yeni bir ulus devlet modelini göstermiştir (Kaya, 2005; Kadioğlu, 2008, Habermas, 2007). Çünkü kapitalizmin uluslaşırı sermaye hareketleri ile tek bir devlet aidiyet modeline ihtiyaç duymamaktadır (Durakbaşı, 2006). Yurttaşlık medeni, siyasi ve sosyal haklar ekseninden geçerek eğitim ile çağdaş birey haklarını elde ederek ancak kurumsallaşır (Marshall 2006). Ancak politik küreselleşme vatandaşlık aidiyet kurumunu zayıflatmaktadır (Benhabib, 2005). Birey, devlet sivil toplum ortak kültür anlayışında hem muhatap hem de en önemli aktördür (Üstel, 2006). İnsan tekil bir varlık gibi değil evrensel değerler ile tüm dünyaya bağlı olan ve sürekli değişen bir varlıktır (Chambers, 2005). Bireyleri aynı ortak bir alanda ortak değerler etrafında yaşama nedeni sadece dil ve ırk ortaklığı değildir azınlığı oluşturan bireyler toplum içinde asimilasyona uğramadan ortak yaşam alanları oluşturmalarıdır (Balibar, 2000). Sosyolojik açıdan birey yaşamını sürdürdüğü ortamda kendini yabancı olarak hissetmiyorsa orası onun ülkesi sayılmalı soyut bir bağ olan uyruklukta fazla önem taşımamalı ve böylece yerleşik yabancılar yerleştikleri ülkelere daha rahat adapte olmalıdırlar (Aybay, 2007).

2. Uygulama

2.1. Amaç, Yöntem, Örneklem

Bu araştırma ile Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların demografik yapıları belirlenmiş ve demografik yapılarına göre Türkiye'ye ilişkin algılarının farklılık gösterip göstermediği belirlemek amacıyla yapılmıştır. Yerleşik yabancıların ülkemiz hakkındaki fikirlerini tespit edebilmek adına önemli bir çalışmadır.

Araştırmanın evreni, Antalya ili sınırları içerisinde ikamet eden yaklaşık 4.800 yerleşik turistten oluşmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılı Mart ayı verilerine göre, ülkemizdeki yerleşik yabancı sayısı 202.085 olarak belirlenmiş ve bunların da 13.832'sinin Akdeniz bölgesinde yaşadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın evrenine ulaşmada zamansal sıkıntılar yaşanacağından dolayı evren üzerinde onu temsil edebilecek rastgele örnekleme metodu ile örneklem seçilmiştir. Örneklem alınmasında örneklemin alındığı evreni temsil etmesi önemlidir. Bu durumda ne kadar, hangi büyüklükteki bir örneklemin evreni temsil edebileceği sorunu ortaya çıkmaktadır. Alınan örneklemin evreni temsil yeterliği bulunmadığında örnekleme hatası olur (Balcı 2005: 91). Yeterli bir örneklem, güvenilir sonuçlar sağlayacak kadar eleman kapsayan örneklemdir (Young, 1968: 324). Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) %95 güvenle ilgili değişkenin 0,5 olasılık ile olası evren büyüklüklerinde seçilecek örneklem genişlikleri en az 384 örnekleme yeterli olduğunu belirtmiş olup; çalışmamızda 428 kişilik örnekleme yeterli sayıda kişiye ulaşılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde yabancıların demografik bilgileri ele alınmış, ikinci bölümünde Türkiye'ye ilişkin 19 maddelik bir ölçek kullanılmıştır. Doğrudan yerleşik yabancılar ve bunların sosyal, kültürel, ekonomik yapıya etkilerini incelemeye yönelik çalışmaların anket formları incelenmiş ve konuyla alakalı önermeler belirlenmiştir. Bu önermelere kendi oluşturduğumuz önermelerinde eklenmesiyle bir önerme havuzu oluşturulmuştur. Bu kapsamda Çil (2013) ve Baltacı (2011)'nin çalışmalarında yer alan önermelerden faydalanılmıştır. Söz konusu çalışmaların önermelerinin bir kısmı üzerinde hiçbir oynama yapılmadan, bazı önermelerin ise üzerinde uyarılma için bir takım değişiklikler ve eklemeler yapılarak araştırma için anketimiz oluşturulmuştur. 2015 yılı içerisinde anket formu tesadüfi olarak seçilmiş 428 kişiye uygulanmıştır. Anket formunda katılımcıların demografik ve sosyo-kültürel bilgilere ilişkin 11 soru ve Türkiye hakkındaki sosyo-kültürel algılarının tespiti için 19 sorudan oluşan ölçek bulunmaktadır. Öncelikli olarak oluşturulan ölçeğimizin güvenilirliğini tespit etmek amacıyla 50 kişilik yerleşik yabancılarla anket yapılmıştır. Bu pilot çalışma sonucu ölçeğimizin Cronbach's Alpha değeri 0,902'dir. Bu durum ölçeğimizin son derece güvenilir olduğunu göstermiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliğini tekrar belirlemek amacı ile, örneklemimizi oluşturan toplam 428 kişinin katıldığı anket ölçeğinin güvenilirliği 0,916 olarak elde edilmiş olup ölçeklerin yüksek derecede güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır (Kalaycı, 2008).

2.2. Veri Analizi, Araştırma Soruları ve Hipotezleri

Araştırma için gerekli veriler katılımcılara uygulanan anketler yoluyla elde edilmiş ve elde edilen ham veriler bilgisayara aktarılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, SPSS 22.0 (*Statistical Package for The Social Science*) programından yararlanılmıştır. Örneklemde yer alan yerleşik yabancıların demografik özelliklerini belirlemek amacı ile frekans dağılımları incelenmiştir. Hipotezlerinin test edilmesinde, ilgilenecek demografik yapının durumuna göre bağımsız örneklem t testi veya tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analizler 0,01 ve 0,05 önem düzeyleri dikkate alınarak yapılmıştır.

Yapılan literatür taraması doğrultusunda araştırmamızda cevap aranacak sorular ve araştırmanın temel hipotezleri aşağıdaki Tablo 1'deki gibi özetlenebilir.

Tablo 1. Araştırmanın Soruları ve Hipotezleri

Araştırma sorusu	Yokluk Hipotezleri ve Alternatif Hipotezler
1. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların cinsiyetlerine göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları cinsiyetlerine göre farklılık göstermemektedir. H ₁ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.
2. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların medeni durumlarına göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları medeni durumlarına göre farklılık göstermemektedir. H ₂ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları medeni durumlarına göre farklılık göstermektedir.
3. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların yaşlarına göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları yaşlarına göre farklılık göstermemektedir. H ₃ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları yaşlarına göre farklılık göstermektedir.
4. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların eğitim durumlarına göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir. H ₄ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir.
5. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların aylık gelirlerine göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları aylık gelirlerine göre farklılık göstermemektedir. H ₅ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları aylık gelirlerine göre farklılık göstermektedir.
6. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların mesleklerine göre Türkiye algıları arasında bir fark var mıdır?	H ₀ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları mesleklerine göre farklılık göstermemektedir. H ₆ : Yerleşik yabancıların Türkiye algıları mesleklerine göre farklılık göstermektedir.

2.3. Bulgular ve Değerlendirme

Antalya'da yaşayan 428 yerleşik yabancı üzerinden gerçekleştirilen anket uygulaması sonucunda toplanan veriler bu bölümde derlenmiştir. İlk aşamada yerleşik yabancıların demografik yapısı frekans dağılımları ile belirlenmiştir. İkinci aşamada yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin ifadeler hakkındaki görüşleri belirlenmiştir. Son aşamada ise araştırmamızın hipotezlerinin test edilmesine yer verilmiştir.

2.3.1. Yerleşik Yabancıların Demografik Yapıları

Araştırmaya konu olan yerleşik yabancıların demografik yapılarına ilişkin sayısal bilgiler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Yerleşik Yabancıların Demografik Yapıları

		N	%			N	%
Milliyet	Alman	151	35,3	Cinsiyet	Kadın	276	64,5
	Rus	131	30,6		Erkek	152	35,5
	Avusturyalı	24	5,6	Medeni Durum	Evli	253	59,1
	İngiliz	18	4,2		Bekâr	175	40,9
	Norveçli	23	5,4	Yaş	21-30 yaş	29	6,8
	Ukraynalı	21	4,9		31-40 yaş	121	28,3
	Danimarkalı	13	3,0		41-50 yaş	82	19,2
					51-60 yaş	66	15,4
					61-70 yaş	65	15,2
					71-80 yaş	59	13,8
Azeri	21	4,9	81 yaş ve üzeri		6	1,4	
Hollandalı	15	3,5	Yerleşmeden önce Antalya'ya gelme sıklığı	Hiç gelmedim	37	8,6	
Polonyalı	11	2,6		1-3 kez	160	37,4	
Zayıf	84	19,6		4 ve üzeri	231	54,0	
Tükçe anlama konuşma becerisi	Orta	156	36,4	Eğitim Düzeyi	İlköğretim	44	10,3
	İyi	126	29,4		Lise	180	42,1
	Çok iyi	62	14,5		Üniversite	182	42,5
			Lisansüstü		22	5,1	
Aylık Gelir Düzeyi	750 Euro ve altı	124	29,0	Meslek	Kamu çalışanı	15	3,5
	751-1500 Euro	172	40,2		Özel sektör çalışanı	122	28,5
	1501-2250 Euro	96	22,4		Kendi işi	71	16,6
	2251 Euro ve üstü	36	8,4				

Antalya'da yaşama süresi	1-5 yıl arası	193	45,1	Emekli	124	29,0
	6-10 yıl arası	128	29,9	Öğrenci	21	4,9
	11-15 yıl arası	77	18,0	Diğer	75	17,5
	16-20 yıl arası	16	3,7			
	20 yıl üzeri	14	3,3			

Tablo 2'den elde edilen bulgulara göre, örnekleme oluşturan yerleşik yabancıların % 35,3'ünün Alman, % 30,6'sının Rus, % 5,6'sının Avusturyalı, % 4,2'sinin İngiliz, % 5,4'ünün Norveçli, % 4,9'unun Ukraynalı, % 3,0'inin Danimarkalı, % 4,9'unun Azeri, % 3,5'inin Hollandalı, % 2,6'sının Polonyalı olduğu saptanmıştır. Örneklemin % 64,5'inin kadın, % 35,5'inin ise erkek, % 59,1'inin evli, % 40,9'unun ise bekâr, % 6,8'inin 21-30 yaş arası, % 28,3'ünün 31-40 yaş arası, % 19,2'sinin 41-50 yaş arası, % 15,4'ünün 51-60 yaş arası, % 13,8'inin 71-80 yaş arası, % 1,4'ünün ise 81 yaşında veya daha büyük olduğu görülmüştür. Örneklemin % 10,3'ünün ilköğretim, % 42,21'inin lise, % 42,5'inin üniversite, % 5,1'inin ise lisansüstü mezunu olduğu gözlenmiş olup, örneklemin % 3,5'i kamu çalışanı, % 28,5'i özel sektör çalışanı, % 160,6'sı kendi işini yaptığını, % 29,0'ı emekli olduğunu, % 4,9'u öğrenci olduğunu, % 17,5'i diğer türden işlerde çalıştığını belirtmiştir. Yerleşik yabancıların Türkçeyi anlama ve konuşma becerileri incelendiğinde % 19,6'sının zayıf, % 36,4'ünün orta, % 29,4'ünün iyi ve % 14,5'inin çok iyi olduğu belirlenmiştir. Yerleşik yabancıların aylık geliri ele alındığında, % 29,0'ının 750 Euro ve altı, % 40,2'sinin 751-1500 Euro, % 22,4'ünün 1501-2250 Euro, % 8,4'ünün ise 2251 Euro ve üstü aylık gelire sahip olduğu görülmüştür. Örnekleme oluşturan yerleşik yabancılardan % 8,6'sının yerleşmeden önce Antalya'ya hiç gelmediği, % 37,4'ünün daha önce 1-3 kez geldiği, % 54,0'ının ise 4 defa veya daha fazla geldiği gözlenmiş olup yerleştikten sonraki kalma süreleri incelendiğinde % 45,1'inin 1-5 yıl, % 29,9'unun 6-10 yıl, % 18,0'inin 11-15 yıl, % 3,7'sinin 16-20 yıl, % 3,3'ünün ise 20 yıldan fazla süredir Antalya'da yaşadığı görülmüştür.

2.3.2. Yerleşik Yabancıların Türkiye Algılarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde yerleşik yabancıların Türkiye ile ilgili algılarını belirlemek amacı ile betimsel istatistiklerden faydalanılmıştır. 5'li Likert ölçek dikkate alındığında ilgili maddenin ortalaması 1-2,33 arasında ise o görüşe katılımın düşük, 2,34-3,67 arasında ise orta ve 3,68-5,0 arasında ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Yerleşik Yabancıların Türkiye Algılarına İlişkin Betimsel İstatistikler

İfadeler	Ortalama	Standart Sapma
Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyorum.	3,46	0,987
Yurt dışında Türkiye ile ilgili çok fazla olumsuz ön yargılar söz konusudur.	3,54	0,954
Türkiye'ye AB üyeliği konusunda haksızlık yapıldığını düşünüyorum.	3,33	0,914
Türkiye'nin AB üyeliği için yerine getirmesi gereken düzenlemelerin olduğunu düşünüyorum.	3,52	0,885
Türkiye'yi ekonomik anlamda başarılı buluyorum.	3,53	0,932
Türkiye'yi uluslararası ilişkilerde başarılı buluyorum.	3,66	0,741
Türkiye demokratik bir ülkedir.	3,61	0,871
Türkiye laik bir ülkedir.	3,63	0,860
Türkiye çağdaş bir ülkedir.	3,67	0,865
Türkiye bölgede söz sahibi güçlü bir ülkedir.	3,61	0,812
Türkiye güvenli bir ülkedir.	3,76	0,822
Türkiye muhafazakâr bir ülkedir.	3,58	0,916
Türkiye dindar bir ülkedir.	3,45	1,035
Türkiye insan haklarına saygılı bir ülkedir.	3,36	0,787
Türkiye'de kaliteli bir eğitim verilmektedir.	3,43	0,932
Türkiye diğer ülkelerle ilişkilerinde barışçıl politikalar izlemektedir.	3,69	0,731
Genel olarak Türkiye'yi başarılı buluyorum.	3,93	0,919
Mülk edinme konusundaki düzenlemelerden sonra Türkiye'nin daha cazip hale geldiğinin düşünüyorum	3,77	0,969
Yabancı yatırımcıların Türkiye'ye yerleşmesinde, yapılan kanuni düzenlemelerin etkisi olduğunu düşünüyorum	3,63	1,019

Tablo 3'den elde edilen sonuçlar doğrultusunda belirlenen ilk 5 madde;

Madde1: "Genel olarak Türkiye'yi başarılı buluyorum."

Madde 2: "Türkiye güvenli bir ülkedir."

Madde 3: "Mülk edinme konusundaki düzenlemelerden sonra Türkiye'nin daha cazip hale geldiğinin düşünüyorum."

Madde 4: "Türkiye diğer ülkelerle ilişkilerinde barışçıl politikalar izlemektedir."

Madde 5: "Türkiye çağdaş bir ülkedir." olarak belirlenmiştir.

2.3.3. Araştırma Hipotezlerinin Test Edilmesi

Araştırmanın problemlerine cevap bulma sürecinde uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak hipotezler test edilmiştir. Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde Bağımsız Örneklem T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) teknikleri kullanılmıştır.

Birinci Hipotezin Test Edilmesi: "Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların cinsiyetlerine göre Türkiye'ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?" şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların cinsiyetlerine göre Türkiye algıları arasındaki T Testi sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	t	Sig.
Kadın	276	68,5435	10,14342	1,077	0,282
Erkek	152	67,3750	11,76470		

Tablo 4'den elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının cinsiyetlerine göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 1,077 "t" istatistik değeri 0,05 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Sig.=0,282>0,05). Yani kadın ve erkek yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algıları arasında farklılık olmadığı saptanmıştır. Buna göre elde edilen ortalama değerleri karşılaştırıldığında, kadın ve erkek yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının benzer olduğu görülmüştür. Bu durumda, H_0 alternatif hipotezi red edilememiştir.

İkinci Hipotezin Test Edilmesi: "Antalya'da yaşayan yerleşik yabancıların medeni durumlarına göre Türkiye'ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?" şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların medeni durumlarına göre Türkiye algıları arasındaki T Testi sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	t	Sig.
Evli	253	68,3794	12,64559	0,580	0,562
Bekâr	175	67,7657	7,18851		

Tablo 5’den elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Antalya iline ilişkin algılarının medeni durumlarına göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 0,580 “t” istatistik değeri 0,05 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Sig.=0,562>0,05). Yani evli ve bekâr yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algıları arasında farklılık olmadığı saptanmıştır. Buna göre elde edilen ortalama değerleri karşılaştırıldığında, evli ve bekâr yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının benzer olduğu görülmüştür. Bu durumda, H_0 alternatif hipotezi kabul edilmiştir.

Üçüncü Hipotezin Test Edilmesi: “Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların yaşlarına göre Türkiye’ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?” şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 6’de verilmiştir.

Tablo 6. Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların yaşlarına göre Türkiye algıları arasındaki ANOVA sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	Sig.	Anlamlı Farklılık
21-30 yaş	29	71,1379	12,93314	16,844	0,000	81 yaş ve üzeri<21-30 yaş, 31-40 yaş, 41-50 yaş, 51-60 yaş, 61-70 yaş, 71-80 yaş
31-40 yaş	121	65,5785	10,67767			
41-50 yaş	82	70,4268	8,24775			
51-60 yaş	66	72,3485	6,12056			
61-70 yaş	65	70,1077	8,42638			
71-80 yaş	59	65,0169	9,57636			
81 yaş ve üzeri	6	36,3333	26,85268			
Toplam	428	68,1285	10,74812			

Tablo 6’dan elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının yaşlarına göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 16,844 F istatistik değeri 0,01 önem düzeyinde istatistiksel olarak

anamlı bulunmuştur (Sig.=0,000<0,01). Yani yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algıları yaşlarına göre farklılık göstermektedir. Farklılığı oluşturan yaş gruplarını belirlemek adına LSD testi uygulanmış ve LSD sonucunda 81 yaş ve üzerindeki yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer yaş gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu gözlenmiştir. Böylece, H₃ alternatif hipotezinin karşıtı olan yokluk hipotezi red edilmiştir.

Dördüncü Hipotezin Test Edilmesi: “Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların eğitim durumlarına göre Türkiye’ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?” şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların eğitim durumlarına göre Türkiye algıları arasındaki ANOVA sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	Sig.	Anamlı Farklılık
İlköğretim	44	68,2045	8,01910	5,932	0,001	Lisansüstü < Lise, Üniversite, İlköğretim
Lise	180	69,9111	10,97396			
Üniversite	182	67,2692	10,34269			
Lisansüstü	22	60,5000	13,19722			
Toplam	428	68,1285	10,74812			

Tablo 7’den elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının eğitim durumlarına göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 5,932 F istatistik değeri 0,01 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Sig.=0,001<0,01). Yani yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algıları eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Farklılığı oluşturan eğitim gruplarını belirlemek adına LSD testi uygulanmış ve LSD sonucunda lisansüstü mezunu yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının diğer eğitim gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu gözlenmiştir. Böylece, H₄ alternatif hipotezinin karşıtı olan yokluk hipotezi red edilmiştir.

Beşinci Hipotezin Test Edilmesi: “Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların aylık gelirlerine göre Türkiye’ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?” şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 8’deki gibidir.

Tablo 8. Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların aylık gelirlerine göre Türkiye algıları arasındaki ANOVA sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	Sig.	Anlamlı Farklılık
750 Euro ve altı	124	68,2097	9,43637	9,143	0,000	2251 euro ve üzeri > 750 euro ve altı, 751-1500 euro arası, 1501-2250 euro arası
751-1500 Euro	172	70,8372	10,14326			
1501-2250 Euro	96	64,7500	13,19569			
2251 Euro ve üstü	36	63,9167	5,95879			
Toplam	428	68,1285	10,74812			

Tablo 8’de elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının aylık gelirlerine göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 9,143 F istatistik değeri 0,01 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Sig.=0,000<0,01). Yani yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algıları aylık gelirlerine göre farklılık göstermektedir. Farklılığı oluşturan gelir gruplarını belirlemek adına LSD testi uygulanmış ve LSD sonucunda 2251 euro ve üzerinde geliri olan yerleşik yabancıların Türkiye’ye ilişkin algılarının diğer gelir gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu gözlenmiştir. Böylece, H₅ alternatif hipotezinin karşıtı olan yokluk hipotezi red edilmiştir.

Altıncı Hipotezin Test Edilmesi: “Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların mesleklerine göre Türkiye’ye ilişkin algı düzeyleri arasında bir fark var mıdır?” şeklindeki birinci problemin testi için bağımsızlık örneklem testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Antalya’da yaşayan yerleşik yabancıların mesleklerine göre Türkiye algıları arasındaki ANOVA sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	Sig.	Anlamlı Farklılık
Kamu çalışanı	15	77,3333	8,21729	7,713	,000	Emekli<Kamu çalışanı, Özel sektör çalışanı,
Özel sektör	122	71,5164	10,88424			

çalışanı						kendi işi
Kendi işi	71	68,2394	6,45526			
Emekli	124	65,7903	12,15167			
Öğrenci	21	66,2857	6,97956			
Diğer	75	66,0533	10,30861			
Toplam	428	68,1285	10,74812			

Tablo 9'da elde edilen sonuçlara göre, yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının mesleklerine göre farklı olup olmadığını belirlemek amacı ile hesaplanan 7,713 F istatistik değeri 0,01 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Sig.=0,000<0,01). Yani yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algıları mesleklerine göre farklılık göstermektedir. Farklılığı oluşturan meslek gruplarını belirlemek adına LSD testi uygulanmış ve LSD sonucunda emekli olan yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer gelir gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu gözlenmiştir. Böylece, H₀ alternatif hipotezinin karşıtı olan yokluk hipotezi red edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Son yıllarda turizm sektörünün gelişmesi ve değişen yasalarla ülkemizde yerleşik yabancı sayılarında artış gözlenmektedir. Yerleşik yabancıların ülkemizde hem sosyal yaşama hem de ülke ekonomisine olumlu yönde etkileri vardır. Bu kişiler komşumuz, arkadaşımız, müşterimiz, hatta işverenimiz olabilmektedirler. Bazıları kendi ülkelerinde kanıksamış oldukları bazı yenilikleri ülkemize getirmişler, bazıları ise ülkemize has örf ve adetleri de kolayca benimsemişlerdir. Ülke ekonomisi açısından bakıldığında, yerleşik yabancılar özellikle yerleştikleri bölgelerin ekonomik kalkınmasına çok önemli katkı sağlamış ve ülkeye oldukça yüksek miktarlarda döviz kazandırmışlardır. Yapmış oldukları yatırımlar ve satın aldıkları taşınmaz mülklerle emlak sektörünü hareketlendirmişlerdir (Gülmez ve diğ., 2014).

Araştırmamıza katılan yerleşik yabancıların büyük çoğunluğunun Antalya'da 6-10 yıldan beri yaşadığı görülmüştür. Yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarında ilk beş sırayı, genel olarak Türkiye'yi başarılı buldukları, Türkiye'nin güvenli bir ülke olduğu, mülk edinme konusundaki düzenlemelerden sonra daha cazip bir ülke haline geldiği, diğer ülkelere oranla daha barışçıl bir ortam olduğu ve çağdaş bir ülke olduğu almaktadır. Ayrıca test edilen hipotezlerin sonucunda, kadın ve erkek yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının benzer olduğu, evli ve bekar yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının

benzer olduğu, 81 yaş ve üzerindeki yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer yaş gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu, lisansüstü mezunu yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer eğitim gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu, 2251 Euro ve üzerinde geliri olan yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer gelir gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu, emekli olan yerleşik yabancıların Türkiye'ye ilişkin algılarının diğer gelir gruplarındaki yerleşik yabancılara oranla daha düşük olduğu gözlenmiştir.

Araştırmalar sonucunda Türkiye'yi gerek ziyaret gerekse yaşamak için tercih eden milletlerin destinasyon tercihleri farklılaşmaktadır. İleride araştırmacılar için bu çalışma biraz daha kapsamlı şekilde farklı bölgelerde yaşayan yerleşik yabancılar ile karşılaştırmalı olarak yapılabilir. Aynı zamanda bölgede yaşayan yerleşik yabancıların sorunları ve algılarındaki farklılıklar tespit edilerek yerel yönetimlerin konu üzerinde, çözüm üretmesi açısından fayda sağlayacaktır. Türkiye iklimi ve yaşam standartlarının kalitesi açısından yaşamak için tercih edilen ülkeler arasında önemli bir yere sahiptir. Millet olarak geçmişe ait kültürel zenginliğimiz olsa da, batı medeniyetleri ile ortak yaşam kültürü yeni oluşmaya başlamıştır. Yaşlanan bir Avrupa milletleri ileride özellikle iklimsel, yaşam kalitesi, sağlık ve fiyat avantajından dolayı Türkiye'yi yaşanabilir bir ülke olarak tercih etmektedir. Türkiye'yi yaşamak için tercih eden yerleşik yabancıların da sorunları yerel yönetimler ve hükümetler tarafından çözümlenmelidir.

Türkiye'nin ülke imajının daha olumlu hale getirilmeye çalışılması da daha çok yerleşik yabancıların ülkemize gelmesini sağlayacaktır (Gülmez ve diğ., 2014). Artık millet olarak farklı milletler ile din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin ortak yaşam alanları oluşturmayı güçlü bir şekilde öğrenmeli ve farklı kültürler ile iç içe yaşamayı benimseyen bir millet olmak durumundayız.

KAYNAKÇA

ABADAN-UNAT, Nermin (2006), Bitmeyen Göç-Konuk İşçilikten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. İstanbul.

AYBAY, Rona (2007), Yabancılar Hukuku. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

BALCI, Ali (2005), Sosyal Bilimlerde Araştırma, Pegem Yayınları, Ankara.

BALIBAR, Etienne (2000), *Ulus Biçimi: Tarih ve İdeoloji*", İrk, Ulus, Sınıf, Çev. Nazlı Ökten, İstanbul, Metis:s.107-133.

BALTACI, Furkan (2011), *İkinci Konut Turizmi Kapsamında Alanya'da Konut Edinen Yabancıların Kentin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Yapısına Etkileri*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

BENHABIB, Seyla (2006), *Ötekilerin Hakları: Yabancılar, Yerliler, Vatandaşlar*. Çev. Berna Akkoyal. İletişim Yayınları 2. Baskı., İstanbul.

CASADO-DIAZ, M. Angales (1999), *Socio-Demographic Impacts Of Residential Tourism: A Case Study Of Torrevieja, Spain*, *International Journal of Tourism Research*, (1): 223-237.

CHAI, Goh Keng (2008), *Potential of Second Home As a Strategy to Revive Fraser's Hill As a Tourism Destination*. Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Built Environment. Unpublished Master Of Thesis.

CHAMBERS, Iain (2005), *Göç, Kültür, Kimlik*. Çev. İsmail Türkmen ve Mehmet Beşikçi, İstanbul: Ayrıntı. ISBN: 978-975-539-339-1.

ÇEVİRGEN, Aydın ve Kesgin Muhammet (2007), *Local Authorities' and NGOs' Perceptions of Tourism Development and Urbanization in Alanya*, Ed. Holden A. Wickens E. *Tourism: An International Interdisciplinary Journal*. 55(3): s. 309-322.

ÇİL, Kadir (2013), *Yerleşik Yabancıların Türkiye Algılamaları: Antalya Örneği*. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alanya İşletme Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Antalya.

DE WENDEN, Catherine Wihtol (1998). *Ulus ve Yurttaşlık: Hem Rakip Hem Ortak Uluslar ve Milliyetçilikler*, Çev. Siren İdemen. Haz. Jean Leca. İstanbul: Metis: s. 39-48.

DURAKBAŞA, Ayşe (2006), *Dünden Yarına Yurttaşlık: Avrupa'nın Kıyısındakiler İçin Masallar ve Meseller*, *Dünden Yarına Yurttaşlık: 21. Yüzyılda Yurttaşlık*. Ulusal Devlet ve Küreselleşme, İstanbul: Sosyal Araştırmalar Vakfı: s.13-17.

GÜLALP, Haldun (2007a), *Giriş: Milliyete Karşı Vatandaşlık*". *Vatandaşlık ve Etnik Çatışma: Ulus-Devletin Sorgulanması*, Haz. Haldun Gülalp. Çev. Ebru Kılıç., İstanbul, Metis: s.11-34.

GÜLALP, Haldun (2007b), Sonuç: Ulus-Devlet Aşılıyor mu?. Vatandaşlık ve Etnik Çatışma: Ulus-Devletin Sorgulanması, Haz. Haldun Gülalp. Çev. Ebru Kılıç, İstanbul: Metis. s.173-181.

GÜLMEZ, M, Uslu A., Davras Ö. ve Ajanovic E. (2014), The Preferences of Settled Foreigners towards Domestic and Foreign Branded Products: The Case Study of Antalya and Fethiye Region, Journal of Gazi University Faculty of Tourism. 2014: 1(1): s. 98-114.

HABERMAS, Jürgen (2007), Bölünmüş Batı, Çev. Dilman Muradoğlu. İstanbul: Yapı Kredi.

HEATER, Derek (2007), Yurttaşlığın Kısa Tarihi, Çev. Meral Delikara Üst. Ankara: İmge Kitabevi.

HUETE, Raquel, M. Alejandro ve M. Tomas. (2008), "Analysing the Social Perception of Residential Tourism Development", Advances in Tourism Research, Ed. Costa C. and Cravo P. s.153-161, ISBN: 978-972-99397-7-8.

KADIOĞLU, Ayşe (2008b), Vatandaşlığın Ulustan Arındırılması: Türkiye Örneği, Ed. Ayşe. Kadioğlu, Vatandaşlığın Dönüşümü-Üyelikten Hak-fora İstanbul: Metis. 31-54.

KAISER, Bianca (2003), Life Worlds of EU Immigrants in Turkey. Eds. Zeybekoğlu Emrehan, Johanson Bo. Migration and Labour in Europe: Views from Turkey and Sweden, İstanbul.

KAISER, Bianca (2007), Türkiye'deki Avrupa Birliği Yurttaşları: Siyasal ve Toplumsal Katılımın Önündeki Engeller, Kökler ve Yollar- Türkiye'de Göç Süreçleri", Derleyen Ayhan Kaya ve Bahar Şahin, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: s. 475-490.

KAISER, Bianca ve İçduygu Ahmet (2005), Türkiye'deki Avrupa Birliği Yurttaşları, Türkiye'de Çoğunluk ve Azınlık Politikaları: AB Sürecinde Yurttaşlık Tartışmaları. Derleyen Ayhan Kaya ve Turgut Tarhanlı, İstanbul: TESEV: s.171-182.

KALAYCI, Şeref (2008), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara.

KAYA, Ayhan (2005), Avrupa Birliği Bütünleşme Sürecinde Yurttaşlık, Çok kültürcülük ve Azınlık Tartışmaları: bir arada Yaşamının Siyaseti". Türkiye'de Çoğunluk ve Azınlık Politikaları: AB Sürecinde Yurttaşlık Tartışmaları, Der. Ayhan Kaya ve Turgut Tarhanlı, İstanbul: TESEV: s.35-57.

KAYA, Ayhan ve Kentel Ferhat (2005), Euro-Türkler, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Köprü mü, Engel mi? Almanya-Türkleri ve Fransa-Türkleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

KÜMBETOĞLU, Belkıs (2003), Küresel Gidişat, Değişen Göçmenler ve Göçmenlik, A. Kaya, G.G. Özdoğan (ed.), Uluslararası İlişkilerde Sınır Tanımayan Sorunlar. İstanbul: Bağlam. s.271-298.

MARSHALL, Thomas Humphrey ve Botomore, Tom (2006a), Yurttaşlık ve Toplumsal Sınıflar, Yurttaşlık ve Toplumsal Sınıflar, İstanbul: Gündoğan Yayınları Üniversitesi. s. 1-56.

MARSHALL, Thomas Humphrey (2006b), Yurttaşlık ve Sosyal Sınıf", Sosyal Politika Yazıları. Derleyenler Ayşe Buğra ve Çağlar Keyder, Çeviri Burcu Yakut Çakar ve Utku Barış Balaban. İstanbul: İletişim Yayınları.
http://www.iletisim.com.tr/kitap/sosyal-politika-yazilari/7957#.U80UR5R_s4I. s.19-32. [Erişim 18.05.2015]

OĞUZHAN, A. ve Bayezit D. (2002), Trakya'da Turizm Sektöründeki Yazlık Konutların Çevresel ve Sosyal Etkileri, Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi, 2 (1): 65-71.

O'REILLY, Karen (1995), A New Trend in European Migration: Contemporary British Migration To Fuengirola, The British on Costa Del Sol. Geographical Vierpoint, 1995 (23): 25-36.

ÖZBEK, Çağlar (2008),Uluslararası Göçler Bağlamında Yurttaşlık ve Kimliğin Değişen Anlamı: Marmaris Örneği", Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla.

ÖZTÜRK, Y., Akdu U. ve Akdu S. A. (2007), Yabancı Turistlerin Konut/Devre Mülk Satın almalarının Yöre Halkı Üzerindeki Sosyal ve Kültürel Etkileri: Fethiye Örneği, Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi 2007 (2): 11-29.

PETTERSSON, Robert (1999), Foreign Second Home Purchases –The Case of Northern Sweden, 1990 – 1996".Working Paper No.14, Centre for Regional Science (Cerum), Sweden.

SOMERSAN, Semra (2004), Sosyal Bilimlerde Etnisite ve İrk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ISBN : 9789756857946, İstanbul.

SÜDAŞ, İ. (2006), Alanya'ya (Antalya) Yönelik Avrupalı Göçü: Özellikler ve Etkiler, III. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Kongresi, Çanakkale, s. 775-795.

TAYLOR, Charles (2005), Çokkültürcülük-Tarunma Politikası, Haz. Amy Gutmann, İstanbul: Yapı Kredi.

TOK, Nafız (2003), Kültür, Kimlik ve Siyaset, İstanbul: Ayrıntı yayınları.

TOKSÖZ, Gülay (2006), "Uluslararası Emek Göçü", İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.

TSIMBOS, Cleon (2006), The Impact Of Migration On Growth And Ageing Of The Population In A New Receiving Country: Case Of Greece, International Migration, Vol. 44 (4): 231-254.

TUNA, Muammer, Özbek Ç. ve Günden Y. (2008), Tourism, International immigration and Nation-State in Globalized World, The 4th World Conference for Graduate Research in Tourism, Hospitality and Leisure. 22-27 April 2008. Antalya.

TUNA, Muammer ve Çağlar Özbek (2012), Yerlileşen Yabancılar. Güney Ege Bölgesi'nde Göç, Yurttaşlık ve Kimliğin Dönüşümü, Detay Yayıncılık, Ankara.

TÜBİTAK, (2008), Kuşadası ve Didim'de Yaşayan Halkın Yabancıların Gayrimenkul Edinmelerine Yönelik Tutumu ve Yabancı Gayrimenkul Sahipliğinin Turizme Etkilerini Algılaması ve Değerlendirmesi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK). Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Gurubu, Proje No: 107K098, Kuşadası/Aydın.

USAK, (2008), Yerleşik Yabancıların Türk Toplumuna Entegrasyonu. Uluslararası Stratejik Araştırma Kurumu, (TÜBİTAK Katkısıyla) USAK Raporları No: 08-04, Ankara.

ÜSTEL, Fusün (2005), Makbul Vatandaş'ın Peşinde- II. Meşrutiyet'ten Bugüne Vatandaşlık Eğitimi, İstanbul: İletişim.

WALLERSTEIN, Immanuel (2006). Tarihsel Kapitalizm, Çeviri Necmiye Alpay, İstanbul: Metis.

YAZICIOĞLU, Yahşi ve Erdoğan Samiye (2004). SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara.

YOUNG, Pauline V. (1968). Bilimsel Sosyal İncelemeler ve Araştırma. Çeviri Gazanfer Bingöl ve Necati İşçil. Ege Matbaası. Ankara.